

HELSETILSYNET

tilsyn med barnevern, sosial- og helsetjenestene

Unntatt fra offentlighet i henhold til offl.
§ 13 jf. fv. § 13 første ledd nr. 1

DERES REF: / YOUR REF:

VÅR REF: / OUR REF:

DATO: / DATE:

Vedtak om advarsel

Statens helsetilsyn har vedtatt å gi deg en advarsel i medhold av helsepersonelloven § 56 første ledd. Vi har kommet til at du har brutt taushetsplikten i helsepersonelloven § 21.

Du kan klage på vedtaket innen tre – 3 – uker fra du mottar dette brevet.

Saksbehandlingen hos Statens helsetilsyn

Statens helsetilsyn viser til tilsynssak oversendt fra Fylkesmannen i [redacted] ([redacted]) ved brev datert [redacted] 2018 knyttet til din autorisasjon som hjelpepleier. Tilsynssaken gjelder brudd på taushetsplikten.

Vi orienterte deg i brev datert [redacted] 2019 om at vi ville vurdere å gi deg en advarsel. Du uttalte deg til dette i brev datert [redacted] 2019.

Du har tidligere uttalt deg til saken i brev av [redacted] 2019 til Statens helsetilsyn.

Saksforholdet

Du er utdannet på [redacted] og fikk autorisasjon som hjelpepleier i Norge den [redacted]. Du er født [redacted] og ditt helsepersonellnummer er [redacted]. På det aktuelle tidspunktet hadde du flere arbeidsforhold, denne saken gjelder arbeidet ditt som hjelpepleier ved [redacted].

Tilsynssaken ble opprettet på bakgrunn av klage i medhold av pasient- og brukerrettighetsloven § 7-4. Klagen er dater [redacted] 2018 og er fremsatt av Pasient- og brukerombudet [redacted] på vegne av pasient [redacted] (heretter pasienten).

Statens helsetilsyn har vurdert saken på grunnlag av dine uttalelser og dokumentene du har fått oversendt tidligere i saksbehandlingen. Under gjør vi rede for de forholdene

som har hatt betydning for vår vurdering.

Det fremgår av sakens dokumenter at pasienten var innlagt på sykehuset i perioden [redacted] 2018 til [redacted] 2018 på grunn av høyt blodtrykk. Videre fremgår det at du ble kjent med at pasienten var bærer av MRSA (gule stafylokokker som er motstandsdyktige mot flere typer antibiotika), både gjennom rapport på sykehuset og ved at pasienten selv fortalte deg det. Du kjente pasienten godt fra tidligere. [redacted]

Du skal ha oppfordret pasienten til å opplyse sin husstand, herunder også [redacted] om MRSA-bærerskapet for å unngå videre smitte. Ifølge pasienten skal [redacted] da ha svart at [redacted] skulle utenbys noen dager, og at [redacted] ville bruke tiden til å sette seg bedre inn i sykdommen sin før [redacted] informerte sin [redacted]. Dette fordi [redacted] ville gi så korrekte opplysninger som mulig om farer ved [redacted]. Pasienten er klar på at [redacted] ga deg tydelig beskjed om at [redacted] ville ta hånd om videre informasjon til andre.

Da pasienten kom hjem fra oppholdet fikk [redacted] imidlertid en tekstmelding fra deg, hvor du informerte [redacted] om at du hadde fortalt pasientens [redacted] og en annen felles [redacted] at pasienten var bærer av MRSA.

Du har opplyst at du på generelt grunnlag tok opp med din leder ved en kommunal helseinstitusjon (der du også arbeidet), hva du som helsepersonell burde gjøre dersom du kjente til en person med MRSA, med hensyn til smittevern. Du skal da ha blitt oppfordret til å ta dette opp som en bekymringsmelding til din leder på sykehuset. Du valgte imidlertid ikke å gjøre dette, da du var av den oppfatning at det ville være mer skånsomt å overtale pasienten til å informere husstanden og de som var mye på besøk der.

Din vurdering var at pasienten var pliktig til å informere dem som bodde i husstanden om smittefaren, slik at de kunne ta nødvendige forholdsregler og teste seg så snart som mulig. Du påpeker at du har jobbet i helsevesenet i mange år med strenge retningslinjer med tanke på smitte. Da pasienten likevel ikke orienterte [redacted] og deres felles [redacted] om sykdommen, valgte du til slutt å informere om sykdommen. Dagen etter bestilte de legetime, hvor de informerte om sin situasjon og fikk tatt en test.

Pasienten hadde fra tidligere oppfølging for bærerskapet hos sin fastlege, og pasientens [redacted] hadde oppfølging hos helsesøster. Pasienten uttrykker at det har vært en svært tung tid etter at bærerskapet ble gjort kjent.

Dine uttalelser

I ditt brev dater [redacted] 2019 til Statens helsetilsyn skriver du at du ikke har snakket med andre enn dem som bodde i husstanden og deres felles [redacted]. Arbeidsgiver har gitt deg en muntlig advarsel for brudd på taushetsplikten, og du har fått god informasjon om hvordan du må forholde deg i fremtiden om du havner i lignende etiske dilemmaer/situasjoner. Arbeidsgivers informasjon har gjort at du fullt ut skjønner alvoret i situasjonen og har tatt lærdom av det. Du understreker at du tar taushetsplikten på høyeste alvor. Videre opplyser du at du opplevde det som et vanskelig etisk dilemma at pasienten ikke informerte sine nærmeste personer om sin sykdom.

I ditt brev datert [REDACTED] 2019 til Statens helsetilsyn presiserer du at du kun har fortalt to personer om bærerskapet – pasientens [REDACTED] og en god [REDACTED] av pasienten. [REDACTED] Du fortalte ikke om smitten til [REDACTED] og [REDACTED] før det var gått nesten [REDACTED] uker fra du fikk vite om smitten. Du hadde ønsket at pasienten hadde fortalt det selv, og følte at [REDACTED] hadde hatt god tid på seg å fortelle dette til dem. Du kan forstå at dette har vært en belastning for pasienten, og det beklager du på det sterkeste. Din [REDACTED] og du er også blitt utsatt for uheldig belastning i forbindelse med denne saken. [REDACTED]

Statens helsetilsyns vurdering

På bakgrunn av saksforholdet som beskrevet over vil vi vurdere om du har brutt taushetsplikten i helsepersonelloven § 21.

Bestemmelsen lyder:

«Helsepersonell skal hindre at andre får adgang eller kjennskap til opplysninger om folks legems- eller sykdomsforhold eller andre personlige forhold som de får vite om i egenskap av å være helsepersonell.»

Bestemmelsen skal sikre at pasienter oppsøker helsetjenesten ved behov for helsehjelp uten at de trenger å frykte at uvedkommende får tilgang til opplysninger om dem. Taushetsplikten er et bærende element i tilliten til helsetjenesten og til det enkelte helsepersonell, og er en del av kjernekunnskapen til alt helsepersonell.

Statens helsetilsyn viser også til Nasjonalt folkehelseinstitutt og Helsedirektoratets «Nasjonale veileder for å forebygge spredning av meticillinresistente *Staphylococcus aureus* (MRSA) i helseinstitusjoner», heretter omtalt som MRSA-veilederen.

I saker der Statens helsetilsyn vurderer å gi en advarsel har Statens helsetilsyn bevisbyrden. Dette innebærer at vi må sannsynliggjøre at vilkårene for å gi en advarsel er oppfylt før vi kan treffe vedtak. Alminnelig sannsynlighetsovervekt er som hovedregel tilstrekkelig. Det vil si at vi legger til grunn det saksforholdet vi mener er mest sannsynlig.

Vurderingstema er om du har brutt taushetsplikten i helsepersonelloven § 21 ved å videreformidle taushetsbelagte opplysninger.

På bakgrunn av sakens dokumenter legger Statens helsetilsyn til grunn at du ble kjent med at pasienten var bærer av MRSA i forbindelse med rapport på sykehuset da [REDACTED] var innlagt i perioden [REDACTED] 2018 til [REDACTED] 2018. Pasienten skal senere også ha bekreftet overfor deg at [REDACTED] var bærer av MRSA. Videre legger vi til grunn at du videreformidlet informasjonen til to personer – pasientens [REDACTED] og en [REDACTED] av [REDACTED]

Statens helsetilsyn bemerker at opplysninger om at en pasient er bærer av MRSA er å anse som helseopplysninger, og at du som hjelpepleier ikke hadde adgang til å videreformidle disse opplysningene uten særskilt hjemmel i lov eller forskrift. Under henvisning til at pasienten på det aktuelle tidspunktet allerede var under adekvat

oppfølging av sin fastlege, finner vi ikke grunn til å vurdere om du hadde rettslig adgang til å videreformidle opplysningene på bakgrunn av nødrettsbetraktninger. På denne bakgrunn har vi kommet til at du har du brutt taushetsplikten i helsepersonelloven § 21.

Statens helsetilsyn vil for øvrig bemerke at dersom du var i tvil om hvorvidt pasienten fikk forsvarlig smittevern hjelp, burde du etter vår vurdering ha drøftet dette med behandlingsansvarlig lege på sykehuset. Det vises i denne sammenheng også til MRSA-veilederen kapittel 8.3.

Vurdering av om du skal gis en advarsel

Statens helsetilsyn har kommet til at du har brutt helsepersonelloven § 21. Vi vil derfor vurdere om du skal gis en advarsel i medhold av helsepersonelloven § 56 første ledd, som lyder:

«Statens helsetilsyn kan gi advarsel til helsepersonell som forsettlig eller uaktsomt overtrer plikter etter denne lov eller bestemmelser gitt i medhold av den, hvis pliktbruddet er egnet til å medføre fare for sikkerheten i helse- og omsorgstjenesten, til å påføre pasienter og brukere en betydelig belastning eller til i vesentlig grad å svekke tilliten til helsepersonell eller helse- og omsorgstjenesten.»

For å gi advarsel er det for det første et vilkår at du har handlet forsettlig eller uaktsomt. Vurderingstemaet i denne saken er om du har handlet uaktsomt. I denne vurderingen skal Statens helsetilsyn ta stilling til om du kan bebreides. Vi legger blant annet vekt på om du hadde handlingsalternativer i den aktuelle situasjonen.

Statens helsetilsyn mener at du hadde handlingsalternativer i den aktuelle situasjonen. Du kunne latt være å videreformidle de taushetsbelagte opplysningene til pasientens [REDACTED] og en [REDACTED]. Dersom du var i tvil om hvorvidt pasienten fikk forsvarlig smittevern hjelp, burde du som beskrevet ovenfor ha drøftet dette med behandlingsansvarlig lege på sykehuset. Statens helsetilsyn har på dette grunnlag kommet til at du handlet uaktsomt.

Det andre vilkåret som må være oppfylt er at handlingen er egnet til å «medføre fare for sikkerheten i helse- og omsorgstjenesten», «påføre pasienter og brukere en betydelig belastning» eller til i «vesentlig grad å svekke tilliten til helsepersonell eller helse- og omsorgstjenesten». Det er ikke avgjørende om handlingen i den aktuelle saken faktisk har fått slike konsekvenser. Statens helsetilsyn finner at det ovenfor beskrevne pliktbruddet var egnet til å påføre pasienten en betydelig belastning. Helseopplysninger oppfattes som personsensitive opplysninger, og det bør derfor være opp til pasienten selv å bestemme hvem som skal få tilgang til disse opplysningene.

Hovedvilkårene for å gi deg en advarsel i medhold av helsepersonelloven § 56 første ledd er oppfylt. Statens helsetilsyn skal likevel foreta en skjønnsmessig vurdering av om du skal gis en advarsel. En slik vurdering skjer med utgangspunkt i formålet med å gi advarsel, som er å reagere på alvorlige overtredelser av helsepersonelloven. Reaksjonen skal bidra til å fremme pasientsikkerhet, kvalitet i helse- og omsorgstjenesten og til å forhindre fremtidige lovbrudd.

Statens helsetilsyn har merket seg at du beklager at du videreformidlet opplysningene. Videre har vi sett hen til at forholdet fremstår som enkeltstående hendelse. Etter en samlet vurdering har vi likevel kommet til at overtredelsen av helsepersonelloven er så alvorlig at du skal gis en advarsel. I vurderingen har vi lagt vekt på at det er snakk om overtredelse av en klar lovbestemmelse som ivaretar tungtveiende interesser, idet vi viser til redegjørelsen for helsepersonells taushetsplikt ovenfor.

Vedtak

Statens helsetilsyn gir deg i medhold av helsepersonelloven § 56 første ledd en advarsel for brudd på lovens § 21.

Vi sender informasjon om vedtaket til Inspektionen för vård och omsorg (IVO) i Sverige, Styrelsen for Patientsikkerhed i Danmark og andre aktuelle instanser (arbeidsgiver, avtalepart, etc.). Se vedlagte kopi.

Klagerett

Du har rett til å klage på vedtaket, jf. forvaltningsloven § 28. Klagefristen er tre – 3 – uker fra du mottar dette brevet. Vi viser til vedlagte informasjonsskriv som har nærmere opplysninger om reglene for klage.

En eventuell klage sender du til Statens helsetilsyn. Det er Statens helsepersonellnemnd som er klageinstans, jf. helsepersonelloven § 68 andre ledd.

Med hilsen

[Redacted]
assisterende direktør

[Redacted]
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes derfor uten underskrift

Vedlegg:

Melding om rett til å klage over forvaltningsvedtak

Kopi av melding til Inspektionen för vård och omsorg (IVO) og Styrelsen for Patientsikkerhed

Kopi:

Fylkesmannen i [Redacted]

Pasient- og brukerombudet [Redacted]

Juridisk saksbehandler: seniorrådgiver [Redacted]